

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 166

van **BART DOCHY**

datum: 24 november 2023

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Gewestelijke thematische omgevingsverenigingen - Startsubsidie 2024-2026

Gewestelijke thematische verenigingen dragen vanuit een onderbouwde en organisatie-eigen visie bij tot het realiseren van korte- en langetermijntransitiedoelen. De verenigingen zijn een kenniscentrum voor omgevinggerelateerde problemen, uitdagingen en behoeften die relevant zijn voor Vlaanderen en zetten activiteiten op met een bereik over heel het Vlaamse Gewest.

Zij informeren, sensibiliseren en activeren burgers en actoren in de samenleving en zoeken mee naar oplossingen voor problemen, uitdagingen en behoeften bij verschillende actoren in de samenleving, onder meer door in te zetten op expertise en door middel van maatschappelijke innovatie.

Verenigingen die een aanvraag tot een startsubsidie willen indienen, moeten voldoen aan verschillende voorwaarden. Men moet als aanvrager voldoen aan de voorwaarden in het Minabesluit. Indien men aan de voorwaarden voldoet, kan men voor 3 jaren, van 2024 tot 2026, 60.000 euro per jaar ontvangen. De oproep werd afgesloten op 1 juli 2023.

1. Graag had ik een overzicht gekregen van alle aanvragers en hun zetel, de bevestiging of ze aan de voorwaarden voldoen of niet en of de subsidie toegekend zal worden.
2. Daarnaast ook vermelding van een voorwaarde waar de niet-geselecteerde aanvragers niet aan voldeden.

**Vlaams
Parlement**

ANTWOORD

op vraag nr. 166 van 24 november 2023

van **BART DOCHY**

1. Als een vereniging die een startsubsidie aanvraagt niet voldoet aan de verschillende voorwaarden, dan krijgt ze een negatieve beoordeling van de adviescommissie en wordt ze niet voorgedragen voor een startsubsidie. De secretaris-generaal van het Departement Omgeving, die overeenkomstig artikel 24 van het Besluit van de Vlaamse Regering houdende de erkenning en subsidiëring van milieu- en natuurverenigingen bevoegd is om over de aanvragen tot een startsubsidie te beslissen, heeft het advies van de adviescommissie gevolgd.

De verenigingen hieronder vermeld met beslissing 'startsubsidie', werden dus positief beoordeeld door de adviescommissie. Zij komen in aanmerking om een startsubsidie te ontvangen. De verenigingen met de beslissing 'geen startsubsidie' werden dus negatief beoordeeld.

Het komt de minister toe om jaarlijkse de startsubsidie via een Ministerieel Besluit toe te kennen. Dat gebeurt in het eerste kwartaal van elk jaar dat de startsubsidie geldt. Er werd me op heden nog geen Ministerieel Besluit m.b.t. de startsubsidie voorgelegd. Bijgevolg heb ik nog geen enkele beslissing hieromtrent genomen. Op het moment dat de dossiers me zullen worden voorgelegd, zal ik een beslissing nemen.

Naam vereniging	Zetel	Beslissing
Dokano	Sint-Bernadettestraat 37 9040 Gent (Sint-Amandsberg)	Geen startsubsidie
River Cleanup	Kromstraat 1 9667 Horebeke	Geen startsubsidie
Proper Strand Lopers	Kersenlaan 14 8400 Oostende	Geen startsubsidie
Waterland vzw	Gentbruggekoeter 56 9050 Gentbrugge	Startsubsidie
Join For Water	Flamingostraat 36 9000 Gent	Startsubsidie
Ecofest	Begijnvest 86 2000 Antwerpen	Startsubsidie
WijDelen V.Z.W.	Sasstraat 14 9050 Gentbrugge	Startsubsidie
Rikolto België vzw	Blijde Inkomststraat 50 3000 Leuven	Startsubsidie
REScoop.Vlaanderen	Molenstraat 2 3110 Rotselaar	Geen startsubsidie
KlimaatContact	Heerweg-Zuid 51 9052 Zwijnaarde	Startsubsidie
Grootouders voor het Klimaat vzw	Kerkstraat 58 2640 Mortsel	Startsubsidie
GreenTown vzw	Raasakker 54 9880 Aalter	Geen startsubsidie
NoWayBack vzw	Camille Simoensstraat 18 1030 Schaarbeek	Startsubsidie

Breekijzer vzw	Dok Noord 4C 102 9000 Gent	Startsubsidie
Veldwerk vzw, Vereniging voor akker- en weidevogels	Overhemstraat 32 a 3320 Hoegaarden	Startsubsidie
KiemKracht vzw	Zwaarveld 57 9220 Hamme	Startsubsidie
Blikveld vzw	Generaal Tombeurstraat 81/23 1040 Etterbeek	Startsubsidie
Koepel van Vlaamse Bosgroepen vzw	Gouvernementstraat 1 9000 Gent	Geen startsubsidie
vzw Fair Timber	Interleuvenlaan 62 bus 28 3001 Leuven	Geen startsubsidie
Dryade vzw	Kanonstraat 2 1000 Brussel	Startsubsidie
Leve(n)de Nacht Vereniging Zonder Winstoogmerk	Aarschotsebaan 29 3191 Boortmeerbeek	Startsubsidie
Labland vzw	Frans Uyttenhovestraat 5 9040 Sint-Amandsberg	Startsubsidie

2. In onderstaand overzicht vindt u de conclusie van de adviescommissie waarin verkort is toegelicht waarom een vereniging negatief werd beoordeeld.

Dokano	Dokano heeft lokaal een goed uitgebouwd netwerk en een relatief groot bereik met haar activiteiten gericht op ervaringsgericht leren via de kanotochten waarbij er zwerfvuil wordt geruimd (USP). Ondanks dat de vereniging vermeldt ook in te zetten op preventie en structurele gedragsverandering, heeft de commissie daar geen concrete aanwijzingen voor kunnen vinden in het dossier. De vereniging geeft geen enkele concrete indicatie van hoe ze haar werking in de komende drie jaar zal uitrollen met een bereik over het Vlaamse Gewest en hoe ze de rol van kenniscentrum in Vlaanderen zal opnemen. De geschetste ambitie voor uitbreiding van de werking is laag als men een uitrol over het Vlaamse Gewest beoogt, geen vermelding van partners in de andere provincies terwijl er al organisaties bestaan die gelijkaardige activiteiten vandaag ontplooiën (o.a. in Leuven). De adviescommissie adviseert om Dokano geen startsubsidie toe te kennen omdat op basis van het voorgelegde dossier de adviescommissie van mening is dat de vereniging niet in staat zal zijn om tegen 2026 uit te groeien tot een volwaardige gewestelijke thematische vereniging.
River Cleanup	Het plan van aanpak geeft duiding bij een theoretisch kader (Ripple model) en de ambitie van de vereniging om dit model te gaan uittesten en opschalen binnen een internationale werking. Het is niet duidelijk hoe de vereniging concreet wil groeien naar een gewestelijke thematische vereniging in Vlaanderen. Hoe zal ze haar USP 'holistisch grote rivieren plasticvrij maken' vertalen naar het schaalniveau van Vlaanderen? De omgevingsanalyse geeft ook geen duiding bij mogelijke partners in Vlaanderen. Het is tevens onduidelijk hoe de startsubsidie een hefboom kan zijn voor de werking van deze vereniging. Het dossier mist over de hele lijn concretisering, met oog op een Vlaamse brede werking.

	De adviescommissie adviseert om River Cleanup geen startsubsidie toe te kennen omdat op basis van het voorgelegde dossier de adviescommissie van mening is dat de vereniging niet in staat zal zijn om tegen 2026 uit te groeien tot een volwaardige gewestelijke thematische vereniging.
Proper Strand Lopers	Proper Strand Lopers is een lokale actor met op lokaal niveau een breed bereik die impact realiseert in de kustregio. Dat blijkt ook zo uit haar naam. Ze heeft lokaal een sterk netwerk uitgebouwd en bereikt met haar activiteiten ook het lokale beleid. Het dossier is moeilijk leesbaar, de informatie is niet altijd to the point en het dossier is weinig coherent. Het valt ook op dat dit dossier enkel intern tot stand is gekomen, zonder interactie met experts of andere organisaties. Verschillende onderdelen zijn niet goed onderbouwd (visie, missie, omgevingsanalyse, doelstellingen, indicatoren). De doelstellingen zijn een copy-paste van het voorbeelddossier van FoodWIN (doelstellingen). De linken met andere organisaties en initiatieven rond zwerfvuil zijn beperkt en vanuit een negatief standpunt weergegeven. Het is ook niet duidelijk wie de lidverenigingen zijn. Het interessante deel van de werking rond burgerwetenschap en data komt helemaal niet aan bod in de SD's en OD's, wat merkwaardig is gezien dit voorkomt in de visie en ook een essentieel onderdeel van de werking is. De toekomstige financiering is onduidelijk omdat er op drie plaatsen verschillende informatie is gegeven. De vereniging geeft geen enkele concrete indicatie van hoe ze haar werking in de komende drie jaar zal uitrollen met een bereik over het Vlaamse Gewest. De vereniging geeft duidelijk aan waarvoor ze de startsubsidie wil aanwenden, echter overtuigt het dossier en de vooropgestelde financiering de adviescommissie niet dat ze de juiste keuzes maakt om een werking te ontplooien die binnen de drie jaar de toets van een gewestelijke thematische vereniging kan doorstaan. De adviescommissie adviseert om Proper Strand Lopers geen startsubsidie toe te kennen omdat op basis van het voorgelegde dossier de adviescommissie van mening is dat de vereniging niet in staat zal zijn om tegen 2026 uit te groeien tot een volwaardige gewestelijke thematische vereniging.
REScoop. Vlaanderen	REScoop.Vlaanderen is een relevante organisatie in de discussies rond energiegemeenschappen. Ondanks het feit dat de vereniging toch al een tijd bestaat, moet ze nog heel wat strategische stappen doorlopen. Ze moet o.a. nog starten met een omgevingsanalyse om haar positie en rol te bepalen. Dit had vooraf aan deze aanvraag moeten gebeuren. We krijgen enkel een vaag beeld van hoe ze vandaag opereert als koepel van burgercoöperaties, zonder duiding te geven bij de concrete ondersteuning die ze haar leden biedt. Bovendien is de financiële toestand onzeker. De startsubsidie zou voor enige stabiliteit kunnen zorgen. Echter is er weinig return on investment en een erg beperkte invulling van de opdrachten die men zou verwachten in een groei naar een volwaardige gewestelijke thematische vereniging (o.a. verbreding naar een maatschappelijke werking). De vereniging is nog steeds 'zoekende', de activiteiten en acties die ze vooropstelt zijn eerder logisch en vanzelfsprekend, weinig ambitieus en het is onduidelijk welke impact ze nastreeft. Haar maatschappelijke meerwaarde is onduidelijk. Bovendien ziet ze zelf geen meerwaarde in een maatschappelijke verbreding binnen de governance van de organisatie. De adviescommissie krijg op basis van dit dossier geen garantie dat de vereniging de nodige stappen zal

	zetten om een stabiele basis te bekomen om te kunnen evolueren naar een volwaardige gewestelijke thematische vereniging in de komende 3 jaren. De adviescommissie raadt REScoop.Vlaanderen aan om, indien ze in de toekomst een erkenningsaanvraag wil indienen, zich te laten coachen of minstens te kijken naar de expertise bij andere organisaties die een gelijkaardige koepelrol opnemen t.a.v. lidorganisaties. De adviescommissie adviseert om REScoop.Vlaanderen geen startsubsidie toe te kennen omdat op basis van het voorgelegde dossier de adviescommissie van mening is dat de vereniging niet in staat zal zijn om tegen 2026 uit te groeien tot een volwaardige gewestelijke thematische vereniging.
GreenTown	De vereniging schets een mooi en zeer ambitieus droombeeld (een boom in elk tuin). De realisatie ervan is echter onrealistisch met de werking die deze vereniging vooropstelt. Het team dat ingezet wordt, lijkt ook geen enkele ervaring en inhoudelijke expertise of enige notie van de werking van een vzw te kunnen voorleggen. Bovendien zijn er heel wat andere organisaties en instanties die met de nodige ervaring en expertise succesvol inzetten op natuurrijke tuinen. Uit het ingediende financieel plan lijkt de opzet om een winstgevend model uit te rollen, wat voorbijgaat aan de maatschappelijke rol van omgevingsverenigingen. Het lijkt erop dat dit zeer enthousiast team eerder een consultancy bedrijf wil opzetten, dan een omgevingsvereniging. Er is ook geen enkele indicatie van een verenigingswerking. Er is sprake van lidgelden en commissies. Leden worden hier niet benaderd als leden van een vereniging, maar als gebruikers van een platform waarvoor een bijdrage wordt gevraagd. Het is onduidelijk hoe de vereniging erin zal slagen om mensen te overtuigen deze bijdrage te betalen, te meer daar ze elders (en mogelijk gratis) terecht kunnen voor consultancy m.b.t. bomen. Het financieel plan is onrealistisch. De vereniging zit duidelijk nog in een voorbereidende en zoekende fase voor de ontwikkeling van een vereniging met een duidelijke vooropgestelde structuur en plan voor een maatschappelijke brede werking. De adviescommissie adviseert om GreenTown geen startsubsidie toe te kennen omdat op basis van het voorgelegde dossier de adviescommissie van mening is dat de vereniging niet in staat zal zijn om tegen 2026 uit te groeien tot een volwaardige gewestelijke thematische vereniging.
Koepel van Vlaamse Bosgroepen	De Koepel van Vlaamse Bosgroepen lijkt zich hoofdzakelijk en bijna uitsluitend te richten op het ondersteunen en vertegenwoordigen van (de belangen) van de bosgroepen. Dat blijkt uit haar statuten, missie, visie en de werking die ze wil uitrollen in het kader van de startsubsidie. De vereniging toont geen enkele ambitie m.b.t. een bredere maatschappelijke werking en kenniscentrum rond omgevingsuitdagingen gerelateerd aan bosbeheer en bosuitbreiding. Enkel in het kader van haar taakstelling binnen de bosalliantie, die bovendien lijkt te stoppen in 2025, richt ze zich tot een breder publiek en andere actoren in de maatschappij. De adviescommissie concludeert hieruit dat de vereniging niet voldoet aan de verwachtingen van een gewestelijke thematische vereniging en dat ze ook niet binnen de termijn van de startsubsidie erin zal slagen een werking te ontplooien die tegemoetkomt aan die verwachtingen. De vereniging reikt in haar plan van aanpak hiertoe onvoldoende elementen aan. De werking die ze voorstelt, lijkt de koepelwerking te

	bestendigen, zonder vernieuwing of verbreding richting een gewestelijke thematische vereniging. De adviescommissie adviseert om de Koepel van Vlaamse Bosgroepen geen startsubsidie toe te kennen omdat op basis van het voorgelegde dossier de adviescommissie van mening is dat de vereniging niet in staat zal zijn om tegen 2026 uit te groeien tot een volwaardige gewestelijke thematische vereniging.
vzw Fair Timber	Vzw Fair Timber is de Belgische vertegenwoordiger van de internationale FSC-organisatie. Haar missie en strategie zijn ingebed binnen die internationale context, waardoor een specifiek Vlaams beleid niet altijd even duidelijk is. Het plan van aanpak lijkt hierin ook weinig informatie aan te reiken. De vereniging wil met de startsubsidie inzetten op de aankoop van FSC-gelabeld hout door lokale besturen in Vlaanderen en de Vlaamse overheid, maar de verdere uitwerking hiervan is onduidelijk aangezien er nog veel moet onderzocht en geanalyseerd worden. Het is ook niet duidelijk hoe deze organisatie de verenigingswerking wil uitbouwen. De vereniging profileert zich eerder als een commerciële speler, dan als een vereniging die actoren wil verenigen, informeren, sensibiliseren en mobiliseren om vandaaruit korte- en langetermijn transitiedoelstellingen te realiseren met een breed bereik in het Vlaamse Gewest. Het dossier overtuigt de adviescommissie niet dat deze organisatie zal inzetten op het uitbouwen van een werking die van een gewestelijke thematische vereniging wordt verwacht. De adviescommissie adviseert om vzw Fair Timber geen startsubsidie toe te kennen omdat op basis van het voorgelegde dossier de adviescommissie van mening is dat de vereniging niet in staat zal zijn om tegen 2026 uit te groeien tot een volwaardige gewestelijke thematische vereniging.